

"NAMƏLUM" LƏQƏBLİ ŞAİRİN MƏLUM DƏRDLƏRİ

Görəsən "Naməlum" ləqəbli şair Abbasqulunun xoşbəxt günləri olubmu? Olubsa, o günlərin sayı neçədir? Deyə bilmərəm. Ancaq onu inamla deyə bilərəm ki, Allahın dəfələrlə sınağa çəkdiyi, uşaq yaşlarından atasız-anasız qoyduğu, taleyin üzüb əldən saldığı, bu insan əsl insan kimi özünü iki dəfə xoşbəxt hiss etmiş, deməli, o, mənim düşüncəmə görə həyatda xoşbəxtliyin şirinliyini iki dəfə dadıb. Ömür-gün yoldaşı Xumarı - öz dayısı qızını Tovuzun Sarıtala kəndindən götürüb qaçanda və ilk övladı dünyaya gələndə Abbasqulu özünü dünyanın ən xoşbəxt adamı bilib və bu xoşbəxtlik ərz elədiyim kimi onun ömründə cəmi iki gün olub. İlk övladı dünyaya gələndə Abbasqulu Sovet Ordusu sıralarında xidmət etdiyirdi. Həyat yoldaşı Xumar həm öz balasına, həm də Abbasqulunun yetim qalan bacı-qardaşlarına analıq etdiyirdi.

Əsgərlikdən qayıtdıqdan sonra uzun illər sürücü işləyən, əkin-biçinlə, fəhləliklə məşğul olan, halal süfrəsinə haram tikə qoymayan, sonralar balaca bir təmir sexi açib köhnə sovet avtomobillərini bir qutu siqaret puluna təmir etyən Abbasqulun kasıbçılıq sıxsı da heç vaxt mənən sınımayıb, gözü-könlü tox yaşayıb və indi də yaşamaqdadır.

O, bu dünyada doyunca gülməyib, amma o, doyunca çox ağlayıb. Göz yaşları hələ də qurumayıb, gecə-gündüz sel kimi axıb gedir.

Bu dünyada Abbasqulunun ürəyi çox sevinməyib, amma ürəyi dərdə, qəmə çox bənləyib. Dərdini, qəmini "unutmaq" üçün bir vaxtlar həyat yoldaşı Xumarın zarafatla dediyi kimi "o zəhirmarın" dadına baxsa dəfaydası olmurdu. Əksinə, şərab içəndə də dərdini unuda bilmirdi, "yaralarından" qan damırdı.

İki oğlundan biri Krasnoyarsk şəhərində namərd gülləsinə tuş gəldi. O güllə həm də Abbasqulunun şair ürəyini parçaladı, sanki beli qırıldı.

Sonra yeganə bacısı Güllü - dörd uşaq anası cavan yaşlarında dünyadan köçdü. Onun sinəsinə dağ üstündən bir dağ da çəkildi.

İllər ötdü. Və ölüm mələyi qardaşı Rzanı 55 yaşında çəkib haqqın dərgahına apardı. Abbasqulunun ürəyində qardaş yarası qay-saqlamamış onu bu dünyada yaşadan, hər şiltəliyinə dözen, yeganə ümidi və təsəllisi

olan arvadı Xumar da bu dünyadan vaxtsız köçüb getdi və Abbasqulu ikinci dəfə yetim qaldı.

Abbasqulu atadan-anadan yetim qalanda onu yaşadan gələcək arzuları oldu. O, ürəyindəki arzularla, gələcəyə olan ümidlərlə həyatın hər çətinliyinə dözdü, bir qarnı ac, bir qarnı tox yaşasa da, əlinin qabarı, alınının tərili, halal zəhmətilə özünə və bacı-qardaşlarına həyan oldu, yıxılmadı, ayaqda qaldı.

Abbasqulu canından artıq sevdiyi, onsuz bir gün də yaşayacağını təsəvvürünə gətirə bilmədiyi Xumarı itirib ikinci dəfə yetim qalandan sonra ürəyindəki arzular da, ümidlər də köz kimi qaralib söndü. Daha irəliyə baxa bilmədi. Onun üçün işıqlı gələcək qararılaşmış qərq olmuşdu. Onun üçün sabahın açılmasının heç bir mənası yox idi. Kaş, sabahlar açılmayırdı və o da açılan hər səhəri Xumarı qarşılamayırdı. Bunu mən demirəm, bunu özü demişdi. Həm də demişdi: "Kişinin arvadı ölüncə, özü ölsə yaxşıdır. Və görəsən mən niyə Xumardan əvvəl ölmədim?".

O, daha irəliyə baxa bilmir. O, daha geri-yə baxır, keçmişə boylanır. Onun üçün gələcək yoxdu, keçmiş var. Onu bu dünyaya bağlayan tellər birdəfəlik qırılıb qurtarıb. Dünyası boş qalıb. O, boşalan dünyasında qərib yolçu kimi yola-yınca dayanaraq boynunu büküb. Hara gedəcəyini bilmir. Tez-tez arxaya boylanır. Doğmalarının, əzizlərinin başdaşlarından boylanın şəkillərinə baxıb hönkürür. İrəliyə baxır. Qaranlıqda heç nəyi seçə bilmir. Yolun sağında və solunda soyuq küləklər əsir və bu soyuq küləklər onun da-

marlarında qanını, sümüklərində iliyini dondurur.

Bəli, o, yolunu azmış qərib yolçulara bənzəyir. Hardan gəldiyini bilir, amma hara gedəcəyini bilmir.

Abbasqulu Musayevlə avqust ayında bir də görüşdüm. Ömür-gün yoldaşının qırx mərasiminə hələ on beş gün vardı. Gözləri qan çanağına dönmüşdü. Nə deyəcəyimi gözləmədən dedi: "Bu gecə qəbiristanlıqda - başımı oğlumun sinəsinin üstünə qoyub yatmışdım. Hələ ömrümdə belə rahat yatdığım olmamışdı. Gecə yağış yağdı, yoxsa dan yeri qızaranadək oğlumla yatacaqdım".

- "Qorxmadın?" - Səsim titrədi. - Nədən? - sualıma sualla cavab verdi və kövrək səslə dilləndi: - Atam orda, anam orda, oğlum orda, qardaşım, bacım, həyat yoldaşım orda Adam da doğmalarının yanında qorxarmı? Əksinə, özümü elə rahat hiss etdiyim ki Amma onları nə qədər çağırırsam da heç biri səsimə səs vermədi. Ancaq deyən Xumarın səsini eşitdim. - Göz yaşlarını silib üzünü yana çevirdi və güclə eşidiləcək bir tərdə piçıldadı:

**O gecə hər dərdi, kədəri atdım,
Çəkdiyim ahlardan bir ocaq çatdım.
Elə rahat oldum oğlumnan yatdım,
Nə olacaq mən yazığın axırı?**

Daha bu barədə heç nə soruşmadım. "Naməlum" ləqəbli şair bir siqaret yandırır acı tüstünü ciyərlərinə çəkib cibindən dörd qatlanmış şagird dəftərini çıxarıb mənə sarı uzatdı: - Bir-iki cızma-qara eləmişəm, - dedi. İndi mənə qalan qələmdi. Ürəyimi qələmlə kağıza boşaldıram. Yaşayıram ki, oğlumu, bacımı, qardaşımı, məni atıb torpağın qoyuna köçən, mənim ölümümü görmək istəməyib mənə qabaq kəfənə bürünən Xumarı yaşadım. Bu qələm olmasaydı indi Xumarla o dünyada könlü söhbəti etdiyirdim. - Bəs sən o dünyada inanmırdın? - Soruşdum. - Daha inanıram, - dedi. - Axi, Xumar o dünyadadır. Allah mənə çox sınağa çəkdi, hər sınaqdan çıxa bildim. Taleyim mənə çox üzdü, amma mən üzülmədim. İnan ki, mənim çəkdiyim ağrıları Nesimi dabanından soyulanda, Bəbək qolundan vurulanda çəkməyib. Mənə çəkilən dağı Köhnəqaladakı Mamırtı və Sınaqlı dağlarına çəkseydilər, həmin o dağlar qum kimi süzülüb axardı.

"Naməlum" ləqəbli şair Abbasqulu Musa-

veyin dörd qatlanmış şagird dəftərini bu günlərdə vərəqləyib yazmış olduğu qəm dolu, dərd dolu şeirlərlə tanış oldum. Bu şeirlərin biri ilə siz də tanış olun, istəki oxucular. Tanış olun və bilin ki, Tovuz elinin Köhnəqala kəndində - Qurudərə deyilən yerdə hələ pensiya yaşına çatmamış "Naməlum" ləqəbli bir şair yaşayır və bu şair onu ağladan, qəm dəryasına qərq edən dünyada yeganə təsəllini qələmindən alır. Onun qələmindən və qəlbindən yüzlərlə şeir süzülüb axıb və mən o şeirlərin bir qismini çapa hazırlayıram. İndisə, gəlin, şairin bir şeirinə diqqət kesilək:

NƏ OLACAQ...

**Ətsiz şiş tək düzülümşəm manqala,
İnanmayan daha mənə can qala.
Cavab varmı bu cavabsız suala?
Nə olacaq mən yazığın axırı?**

**Axıb-gedir sellər kimi göz yaşım,
Başıma belədi bələli başım.
Hani oğlum, hani ömür yoldaşım?
Nə olacaq mən yazığın axırı?**

**Fələk həsrət qoydu o yara məni,
Taleyim gətirib bil zara məni.
Tezliklə öldürər bu yara məni,
Nə olacaq mən yazığın axırı?**

**Hər ayrılıq sinəm üstə bir oxdu,
Çəkəmmirəm, çəkiləsi dərd çoxdu.
Bu gündən sabaha ümidim yoxdu,
Nə olacaq mən yazığın axırı?**

**Bu fələyin nədi mənə qərəzi,
Dərd, qəm çəkir mənə düşən tərəzi.
Sağalarını ürəyimin mərzəzi?
Nə olacaq mən yazığın axırı?**

**Daha bu dünyada yoxdu həmdənim,
Qərq oldu dəryada yelkənlə gənim.
Köç etdi torpağa mənə sevənim,
Nə olacaq mən yazığın axırı?**

**Naməlum ürəyində var dərdi,
Ata dərdi, ana dərdi, yar dərdi.
İnən sonra ömrüm-günüm hədərdi,
Nə olacaq mən yazığın axırı?**